

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษา เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาล ไปสู่ “เมืองน่าอยู่” : กรณีศึกษา เทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี” ซึ่งในปัจจุบัน กระแสการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมโลกได้มุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนมากขึ้น เป็นการพัฒนาโดยองค์รวม ทั้งทางด้านระบบนิเวศน์ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของประชาชนให้มีความสอดคล้องเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน ผู้วิจัยจึงต้องการวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาล ไปสู่ “เมืองน่าอยู่” : กรณีศึกษา เทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ว่ามีส่วนร่วมมากน้อยเพียงใด โดยการศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาล ไปสู่ “เมืองน่าอยู่” : กรณีศึกษา เทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ และเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาล ไปสู่ “เมืองน่าอยู่” จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ จำนวน 400 ชุด (ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยคือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ปี พ.ศ. 2554 จำนวน 8,557 คน (ฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร์ กรมการปกครอง ณ วันที่ 30 สิงหาคม 2554) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการใช้สูตรของ ยามาเน่ จำนวน 383 คน โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่น 95 % ทำการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Simpung) สถิติที่ใช้ในการวิจัยข้อมูลทั่วไปของประชาชนที่อยู่อาศัยในตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ (ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ส่วนข้อมูลปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาล ไปสู่ “เมืองน่าอยู่” : กรณีศึกษา เทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ใช้ค่าความถี่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปร ใช้สถิติ t - test สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปร ตัวแปรอิสระ 2 กลุ่ม และใช้สถิติ One - way ANOVA สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ตัวแปรอิสระ 3 กลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่าแตกต่างกัน จึงทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยใช้ LSD โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งผลการศึกษานำเสนอตามลำดับดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (ประชาชนที่อยู่อาศัยในตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์จังหวัดจันทบุรี)
2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลไปสู่อำเภอแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี
3. การทดสอบสมมติฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของประชาชนที่อยู่อาศัยในตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 42 - 49 ปี สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาศึกษา ส่วนใหญ่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว มีรายได้ต่อเดือน 1,000 - 19,999 บาท

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลไปสู่อำเภอแหลมสิงห์

ผลการวิเคราะห์ความการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลไปสู่อำเภอแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบาลไปสู่อำเภอแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบาลไปสู่อำเภอแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ทั้ง 5 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลไปสู่อำเภอแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี อันดับแรกด้านสังคมอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก รองลงมาคือด้านกายภาพอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก ส่วนอันดับสุดท้ายคือ ด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยในแต่ละด้านได้ดังนี้

2.1 ด้านสังคม พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบาลไปสู่อำเภอแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี อันดับแรกคือการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติด อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือการมีส่วนร่วมในด้านกีฬาและการออกกำลังกาย อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด และอันดับสุดท้ายคือการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ชุมชน อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด

2.2 ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบาลไปสู่อำเภอแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ด้านสิ่งแวดล้อม ในภาพรวมอยู่ในระดับการมีส่วนร่วม

ร่วมมาก โดยอันดับแรกคือการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด และอันดับสุดท้ายคือการมีส่วนร่วมในการบำบัดน้ำเสีย อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด

2.3 ด้านกายภาพ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบาลไปสู่ “เมืองน่าอยู่” ทัศนศึกษา: เทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ ด้านกายภาพ ในภาพรวมอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก โดยอันดับแรกคือการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสนามเด็กเล่น อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสวนสาธารณะ อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด และอันดับสุดท้ายคือการมีส่วนร่วมในการพัฒนาน้ำประปา อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด

2.4 ด้านเศรษฐกิจ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบาลไปสู่ “เมืองน่าอยู่” ทัศนศึกษา: เทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ ด้านเศรษฐกิจ ในภาพรวมอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก โดยอันดับแรกคือการมีส่วนร่วมในการพัฒนาอาชีพหลัก อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการท่องเที่ยว อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก และอันดับสุดท้ายคือการมีส่วนร่วมในการระดมทุนเพื่อการพัฒนา อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด

2.5 ด้านการบริการจัดการ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบาลไปสู่ “เมืองน่าอยู่” ทัศนศึกษา: เทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ ด้านการบริการจัดการ ในภาพรวมอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก โดยอันดับแรกคือการมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือการมีส่วนร่วมในการจัดประชุมสัมมนา อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก และอันดับสุดท้ายคือการมีส่วนร่วมในการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุข อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด

3. การทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลไปสู่ “เมืองน่าอยู่” ทัศนศึกษา: เทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่างกันมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลไปสู่ “เมืองน่าอยู่” ทัศนศึกษา: เทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย แต่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลไปสู่ “เมืองน่าอยู่” ทัศนศึกษา: เทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบล

ปากน้ำแหลมสิงห์ ที่มี อาชีพ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลไปสู่ “เมืองน่าอยู่” กรณีศึกษา: เทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

อภิปรายผล

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลไปสู่ “เมืองน่าอยู่” กรณีศึกษา : เทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลไปสู่ “เมืองน่าอยู่” กรณีศึกษา: เทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบาลไปสู่ “เมืองน่าอยู่” กรณีศึกษา: เทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ ทั้ง 5 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก อันดับแรกคือด้านสังคม มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด รองลงมาคือด้านกายภาพ มีระดับการมีส่วนร่วมมาก ส่วนอันดับสุดท้าย คือการมีส่วนร่วม มีระดับการมีส่วนร่วมมาก ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยในแต่ละด้านได้ดังนี้

1.1 ด้านสังคม พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลไปสู่ “เมืองน่าอยู่” กรณีศึกษา: เทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก ซึ่งจากผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของเกียรติชัย บุรชนก (2532, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในกิจกรรมสุขภาพหมู่บ้านพึ่งพาตนเอง ทางสาธารณสุขมูลฐาน จังหวัดระยอง พบว่า ในภาพรวมประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก โดยประชาชนมีส่วนร่วมสูงสุดในด้านการวางแผน โครงการ การริเริ่ม โครงการ การปฏิบัติงานและการประเมินผลตามลำดับ และสอดคล้องกับการศึกษาของชูเกียรติ เปี่ยมศรี (2543, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนย่อย: ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองระยอง จังหวัดระยอง ผลการศึกษา พบว่า ในภาพรวมคณะกรรมการนชุมชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

ดังนั้น จึงสรุปผลจากการศึกษาได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลไปสู่ “เมืองน่าอยู่” กรณีศึกษา: เทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ด้านสังคม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการกำหนดนโยบายที่เน้นให้เทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ลงพื้นที่พบปะประชาชน และตั้งใจในการปฏิบัติงานตามโครงการเมืองน่าอยู่ ทำให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจ และเข้ามามีส่วนร่วมกับทางเทศบาล จึงทำให้ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลไปสู่ “เมืองน่าอยู่” กรณีศึกษา: เทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ ด้านสังคมอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาล ไปสู่ “เมืองน่าอยู่” กรณีศึกษา: เทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก ซึ่งจากผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของสมชัย สิริสมบัติ (2545, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบาลสู่ “เมืองน่าอยู่”: กรณีศึกษาเทศบาลเมืองบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วม ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยประชาชนมีส่วนร่วมในด้านสุขภาพเป็นอันดับแรก ส่วนการมีส่วนร่วมในด้านเศรษฐกิจและสังคมเป็นอันดับสุดท้าย และสอดคล้องกับผลการศึกษาของเบญจพร วงษ์วานิช (2550, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาล ไปสู่ “เมืองน่าอยู่”: กรณีศึกษาเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการศึกษา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมน้อย ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การร่วมประชุมเพื่อวางแผนการดำเนินงานกิจกรรม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การร่วมแรงในการดำเนินงานในกิจกรรม

ดังนั้น จึงสรุปผลจากการศึกษาได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาล ไปสู่ “เมืองน่าอยู่” กรณีศึกษา: เทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ด้านสิ่งแวดล้อม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเทศบาลมีการกำหนดนโยบายในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นในทุกระดับและมีการกระทำอย่างต่อเนื่อง ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านกายภาพ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาล ไปสู่ “เมืองน่าอยู่” กรณีศึกษา: เทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก ซึ่งจากผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาเบญจพร วงษ์วานิช (2550, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาล ไปสู่ “เมืองน่าอยู่”: กรณีศึกษาเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการศึกษา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมน้อย ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การร่วมประชุมเพื่อวางแผนการดำเนินงานในกิจกรรมการพัฒนาสาธารณสุขโลก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การร่วมแรงในการดำเนินงานในกิจกรรมการพัฒนาสาธารณสุขโลก และสอดคล้องกับการศึกษาของสุจินต์ กาวีระกุล (2537, หน้า 120) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน โครงการพัฒนาหมู่บ้าน ศึกษาเฉพาะกรณี หมู่บ้านชนะเลิศการประกวดหมู่บ้านดีเด่นระดับจังหวัดของนครสวรรค์ พบว่าผู้ที่

ผู้นำในหมู่บ้าน ที่มีส่วนร่วมมากมีจำนวนร้อยละ 83.33 ส่วนที่เป็นประชากรธรรมดาที่มีส่วนร่วมมาก มีเพียงร้อยละ 29.81

ดังนั้น จึงสรุปผลจากการศึกษาได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาล ไปสู่ “เมืองน่าอยู่” กรณีศึกษา: เทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ด้านกายภาพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเทศบาลมีกำหนดนโยบายการพัฒนา สาธารณูปโภคด้านต่าง ๆ อย่างครบถ้วน เช่น การจัดหาไฟฟ้าและน้ำประปา ให้ครอบคลุมทั่วพื้นที่ จัดสร้างสนามกีฬาอย่างเพียงพอ เป็นต้น ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านเศรษฐกิจ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลไปสู่ “เมืองน่าอยู่” กรณีศึกษา: เทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ใน ภาพรวมอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก ซึ่งจากผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สมชัย สิริสมบัติ (2545, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบาลสู่ “เมืองน่าอยู่”: กรณีศึกษาเทศบาลเมืองบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วม ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง โดยประชาชนมีส่วนร่วมในด้านสุขภาพเป็นอันดับแรก ส่วนการมีส่วนร่วม ในด้านเศรษฐกิจและสังคมเป็นอันดับสุดท้าย และสอดคล้องกับการศึกษาของเบญจพร วงษ์วานิช (2550, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลไปสู่ “เมืองน่าอยู่”: กรณีศึกษาเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการศึกษา พบว่า ระดับการมี ส่วนร่วมน้อย ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การร่วมประเมินผลการดำเนินงานในการพัฒนาเศรษฐกิจ และด้านที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำสุดคือ การร่วมแรงในการดำเนินงานในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ

ดังนั้น จึงสรุปผลจากการศึกษาได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาล ไปสู่ “เมืองน่าอยู่” กรณีศึกษา: เทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ด้านเศรษฐกิจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเทศบาลมีกำหนดนโยบายพัฒนาด้าน เศรษฐกิจครัวเรือนและชุมชน เช่น การพัฒนาอาชีพหลักของคนในชุมชนให้มั่นคง อีกทั้งยังเพิ่ม รายได้ให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี เป็นต้น ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการบริการจัดการ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาล ไปสู่ “เมืองน่าอยู่” กรณีศึกษา: เทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก ซึ่งจากผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษา ของ สุจินต์ กาวีระกุล (2537, หน้า 120) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน โครงการพัฒนาหมู่บ้าน ศึกษาเฉพาะกรณี หมู่บ้านชนะเลิศการประกวดหมู่บ้านดีเด่นระดับจังหวัด ของนครสวรรค์ พบว่าผู้ที่เป็นผู้นำในหมู่บ้าน ที่มีส่วนร่วมมากมีจำนวนร้อยละ 83.33 ส่วนที่เป็น

ประชากรธรรมดาที่มีส่วนร่วมมาก มีเพียงร้อยละ 29.81 และสอดคล้องกับการศึกษาเบญจพร วงษ์วานิช (2550, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลไปสู่อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมน้อย ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การร่วมประชุมเพื่อวางแผนการดำเนินงานในการพัฒนา ด้านการจัดการ และการดำเนินงานในการพัฒนา ด้านการจัดการ

ดังนั้น จึงสรุปผลจากการศึกษาได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลไปสู่อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านการจัดการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเทศบาลมีกำหนดนโยบายในการพัฒนา ด้านการจัดการ ที่เน้นการมีส่วนร่วม เช่น การเป็นกรรมการบริการชุมชน และอาสาสมัครที่สามารถรวมกลุ่มกันได้อย่างเหนียวแน่นในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้โครงการเมืองนำอยู่ของเทศบาลได้มีส่วนร่วมของประชาชนมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลไปสู่อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ในการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลไปสู่อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นการนำข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างมาทดสอบหาความแตกต่างกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลไปสู่อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งจากการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบาลไปสู่อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ไม่แตกต่างกัน

ในขณะที่ประชาชนที่อยู่อาศัยในตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ที่มีอาชีพ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบาลไปสู่อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 เพศ พบว่า ประชาชนที่อยู่อาศัยในตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ที่มี เพศ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบาลไปสู่อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ซึ่งจากผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาเบญจพร วงษ์วานิช (2550, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลไปสู่อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 400

คน ผลการศึกษา พบว่า เพศต่างกันมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลไปสู่อำเภอเมืองอยู่: กรณีศึกษาเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา ไม่แตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับ ศักดิ์สิทธิ์ แยมศรี (2543, หน้า 38) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดการขยะในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำนวน 400 คน พบว่าเพศ ต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดการขยะในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปรือ ต่างกัน ดังนั้น ในงานวิจัยชิ้นนี้จึงสรุปผลจากการศึกษาได้ว่าประชาชนที่อยู่อาศัยในตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบาลไปสู่อำเภอเมืองอยู่: กรณีศึกษา: เทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ ไม่แตกต่างกัน

2.2 อายุ พบว่า ประชาชนที่อยู่อาศัยในตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ที่มี อายุ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบาลไปสู่อำเภอเมืองอยู่: กรณีศึกษา: เทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ซึ่งจากผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของเชิรชัย บุรชนก (2532, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในกิจกรรมสุขาภิบาลของหมู่บ้านพึ่งพาตนเองทางสาธารณสุขมูลฐาน จังหวัดระยอง จำนวน 400 คน ผลการศึกษาพบว่า อายุ ต่างกันมีส่วนร่วมของชุมชนในกิจกรรมสุขาภิบาลของหมู่บ้านพึ่งพาตนเองทางสาธารณสุขมูลฐาน ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการศึกษาของศักดิ์สิทธิ์ แยมศรี (2543, หน้า 38) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดการขยะในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำนวน 400 คน พบว่าอายุ ต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดการขยะในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปรือ ไม่ต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับเบญจพร วงษ์วานิช (2550, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลไปสู่อำเภอเมืองอยู่: กรณีศึกษาเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา อำเภอมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 400 คน ผลการศึกษาพบว่า อายุต่างกันมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลไปสู่อำเภอเมืองอยู่: กรณีศึกษาเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา แตกต่างกัน ดังนั้น ในงานวิจัยชิ้นนี้จึงสรุปผลจากการศึกษาได้ว่า ประชาชนที่อยู่อาศัยในตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ที่มีอายุ ต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบาลไปสู่อำเภอเมืองอยู่: กรณีศึกษา: เทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ ไม่แตกต่างกัน

2.3 อาชีพ พบว่า ประชาชนที่อยู่อาศัยในตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ที่มี อาชีพ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบาลไปสู่อำเภอเมืองอยู่: กรณีศึกษา: เทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ ไม่แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ซึ่งจากผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของเชิรชัย บุรชนก (2532, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในกิจกรรมสุขาภิบาลของหมู่บ้านพึ่งพาตนเองทางสาธารณสุขมูลฐาน จังหวัดระยอง จำนวน 400 คน ผลการศึกษาพบว่า อาชีพ ต่างกันมีส่วนร่วมของชุมชนในกิจกรรมสุขาภิบาลของหมู่บ้านพึ่งพาตนเองทางสาธารณสุข

มูลฐาน แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการศึกษาของเบญจพร วงษ์วานิช (2550, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลไปสู่วิธี “เมืองน่าอยู่”: กรณีศึกษาเทศบาลเมืองจะเข็ญเทรา อำเภอเมือง จังหวัดจะเข็ญเทรา จำนวน 400 คน ผลการศึกษา พบว่า อาชีพ ต่างกันมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลไปสู่วิธี “เมืองน่าอยู่”: กรณีศึกษาเทศบาลเมืองจะเข็ญเทรา แตกต่างกัน ดังนั้น ในงานวิจัยครั้งนี้จึงสรุปผลจากการศึกษาได้ว่า ประชาชนที่อยู่อาศัยในตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ที่มีอาชีพ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบาลไปสู่วิธี “เมืองน่าอยู่” กรณีศึกษา: เทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ แตกต่างกัน

2.4 ระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนที่อยู่อาศัยในตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ที่มี ระดับการศึกษา ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบาลไปสู่วิธี “เมืองน่าอยู่” กรณีศึกษา: เทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ซึ่งจากผลการศึกษาดังกล่าว สอดคล้องกับผลการศึกษาของเชิรชัช บุรชนก (2532, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในกิจกรรมสุขภาพของหมู่บ้านพึ่งพาตนเองทางสาธารณสุขมูลฐานจังหวัดระยอง จำนวน 400 คน ผลการศึกษาพบว่าอาชีพ ต่างกัน มีส่วนร่วมของชุมชนในกิจกรรมสุขภาพของหมู่บ้านพึ่งพาตนเองทางสาธารณสุขมูลฐาน ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการศึกษาของเบญจพร วงษ์วานิช (2550, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลไปสู่วิธี “เมืองน่าอยู่”: กรณีศึกษาเทศบาลเมืองจะเข็ญเทรา อำเภอเมือง จังหวัดจะเข็ญเทรา จำนวน 400 คน ผลการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษา ต่างกันมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลไปสู่วิธี “เมืองน่าอยู่”: กรณีศึกษาเทศบาลเมืองจะเข็ญเทรา ไม่แตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับการศึกษาของศักดิ์สิทธิ์ เข้มศรี (2543, หน้า 38) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำนวน 400 คน พบว่า ระดับการศึกษา ต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปรือ ต่างกัน ดังนั้น ในงานวิจัยครั้งนี้จึงสรุปผลจากการศึกษาได้ว่า ประชาชนที่อยู่อาศัยในตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบาลไปสู่วิธี “เมืองน่าอยู่” กรณีศึกษา: เทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ ไม่แตกต่างกัน

2.5 รายได้ พบว่า ประชาชนที่อยู่อาศัยในตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ที่มี รายได้ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบาลไปสู่วิธี “เมืองน่าอยู่” กรณีศึกษา: เทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ซึ่งจากผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของเบญจพร วงษ์วานิช (2550, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลไปสู่วิธี “เมืองน่าอยู่”: กรณีศึกษาเทศบาลเมืองจะเข็ญเทรา อำเภอเมือง จังหวัดจะเข็ญเทรา จำนวน 400 คน ผลการศึกษา พบว่า รายได้ ต่างกันมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาล

ไปสู่ “เมืองน่าอยู่”: กรณีศึกษาเทศบาลเมืองจะเข็ญตรา ไม่แตกต่าง ซึ่งขัดแย้งกับผลการศึกษาของ เรียร์ชัย บุรชนก (2532, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในกิจกรรมสุขภาพของ หมู่บ้านพึ่งพาตนเองทางสาธารณสุขมูลฐาน จังหวัดระยอง จำนวน 400 คน ผลการศึกษาพบว่า รายได้ ต่างกันมีส่วนร่วมของชุมชนในกิจกรรมสุขภาพของหมู่บ้านพึ่งพาตนเองทางสาธารณสุข มูลฐาน แตกต่างกัน ดังนั้น ในงานวิจัยชิ้นนี้จึงสรุปผลจากการศึกษาได้ว่า ประชาชนมีรายได้ ต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบาลไปสู่ “เมืองน่าอยู่” กรณีศึกษา: เทศบาลตำบลปากน้ำ แหลมสิงห์ ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลไปสู่ “เมืองน่าอยู่” กรณีศึกษา: เทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี” ในภาพรวมพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลไปสู่ “เมืองน่าอยู่” กรณีศึกษา: เทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ ทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก อันดับแรก คือ ด้านสังคม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านกายภาพ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ส่วนอันดับสุดท้าย คือด้านสิ่งแวดล้อม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก จากข้อค้นพบดังกล่าว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

เชิงนโยบาย มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ผู้บริหารควรมีนโยบายส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาประชาชนให้มีความรู้ในการพัฒนาเทศบาลให้เป็นเมืองน่าอยู่
2. ผู้บริหารควรส่งเสริมการประชาสัมพันธ์การดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาเทศบาลให้เป็นเมืองน่าอยู่อย่างสม่ำเสมอ
3. ผู้บริหารควรมีนโยบายเปิดเวทีประชาคมให้ประชาชนมีส่วนร่วม
4. ผู้บริหารมีนโยบายในการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเทศบาลให้เป็นเมืองน่าอยู่เชิงปฏิบัติการ มีข้อเสนอแนะดังนี้
 1. ด้านสังคม ควรให้ประชาชนมีการเรียนรู้ชุมชนอย่างสม่ำเสมอและทั่วถึง
 2. ด้านสิ่งแวดล้อม ควรมีการบำบัดน้ำเสียให้ได้ผลจริง
 3. ด้านกายภาพ ควรมีการพัฒนาหน้าประปาให้สะอาด
 4. ด้านเศรษฐกิจ ควรมีการระดมทุนเพื่อการพัฒนาให้จริงจัง โดยดึงประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม
5. ด้านการบริหารจัดการ ควรชักชวนประชาชนให้เข้ามาเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขให้มากที่สุด

เชิงวิชาการ มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. การศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพ หรือสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In - Depth Interview) เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

2. ควรทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาล ไปสู่ “เมืองน่าอยู่” กรณีศึกษา: เทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี เพื่อเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มีระดับมากขึ้น

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University